

**Jared Kushner i palestinsko
“pravo na sreću”**

Thierry Meyssan

Jared Kushner i palestinsko “pravo na sreću”

Thierry Meyssan

Novinar i pisac

Sažetak

Bili smo u zabludi misleći da je američki projekat za Bliski istok bio mirovni plan za Palestinu. Uprkos navodima iz Bijele kuće, to nije ono što je u planu predsjedniku Trumpu. On pristupa ovom pitanju sa radikalno drugačijeg ugla od onog njegovih prethodnika – ne pokušavajući da iznađe pravedno rješenje za svoje vazale. Njegov lični tim za međunarodne pregovore – sastavljen od njegovih vjernih pukovnika, Jareda Kushnera (njegovog zeta) i Jasona Greenblatta (bivšeg potpredsjednika njegovog konglomerata, Organizacije Trump) – pristupa Palestinskom pitanju iz geopolitičkog ugla.

Ključne riječi: Bliski Istok, Palestina, mirovni plan, Bijela kuća, Jared Kushner

Izraelsko-arapski sukob, koji je u začetku bio kasna epizoda evropskih kolonijalnih osvajanja, prerastao je u pokušaj razrušavanja arapskog jedinstva. Nije se više radilo o potvrđivanju snage Zapadnih sila na Bliskom istoku, već o tome da se osigura da Arapi neće oformiti blok s kojim se neće moći izaći na kraj. Sprva kolonijalna, logika ovog konflikta je postala imperijalna, jer je uspostavljena upravo od strane Sjedinjenih Država.

No danas, Zapadne sile, koje su dominirale svijetom posljednjih nekoliko stoljeća, polahko slabe, dok je Azija, kolijevka brojnih civilizacija, još jednom postala centar svijeta. Shodno tome, pritisak koji je vršen na arapski narod polahko slabi. U ovom kontekstu, predsjednik Trump se odlučuje da obustavi doktrinu Ceberowskog o uništavanju socijalnih i državnih struktura u regionu, te pokušava da umiri izraelski sukob.

Njegov lični tim za međunarodne pregovore – sastavljen od njegovih vjernih pukovnika, Jareda Kushnera (njegovog zeta) i Jasona Greenblatta (bivšeg potpredsjednika njegovog konglomerata, Organizacije Trump) – pristupa Palestinskom pitanju iz geopolitičkog ugla. Pošto oni nemaju diplomatskog iskustva, njihov plan nije pronaći rješenje koje će zadovoljiti sve protagoniste, već smanjiti pritisak koji se vrši na palestinsko stanovništvo, kako bi ono moglo živjeti normalnim životom u skladu sa idealom prava na sreću, kao što je naloženo i u Ustavu Sjedinjenih Država. Ovo je glavni cilj Donalda Trumpa, koji namjerava da stane u kraj američkom imperijalizmu i zamijeni ga sa logikom komercijalne konkurentnosti.

Naravno, Kushneru i Greenblattu, ortodoksnim Jevrejima, lakše je razumjeti Izraelce nego Arape, ali s obzirom na gledište koje su zauzeli, teško da to ima ikakvog značaja. Štagod oni kažu, njihov cilj nije da postignu mir, već jednostavno da otkoče situaciju. Oni koriste svoj jevrejski identitet kao pobjedničku kartu, jer s njim ne trebaju da propituju svoju odgovornost – pitanje koje će se samo postaviti ukoliko nastoje da uspostave pravedan i konačan mir.

“Trumpova metoda” u kojoj su se istrenirali tokom godina, može biti rezimirana na sljedeći način:

► Prvo, sagledati stvarnost, čak i ako to znači odustati od već dobro isprobane zvanične retorike;

- ▶ drugo, razmotriti sve prednosti koje gube bez prethodnih bilateralnih pregovora;

- ▶ i treće, uzeti u obzir multilateralni zakon što je više moguće.

Ova dva čovjeka, koja se uzdržavaju od bilo kakvog javnog nastupa, putuju regijom bez ikakvog otkrivanja njihovih planova za sljedeći dan; ipak, njihovi sagovornici su puno pričljiviji: malo-pomalo, oni omogućavaju da se plan obznani svijetu.

Naposljetku, Kushner i Greenblatt su oživjeli inicijativu princa Abdallaha. U svoje vrijeme, budući kralj Saudijske Arabije je pokrenuo evoluciju u gledištu Arapa, ne bazirajući svoj stav na dogovoru iz Osla, već na Rezoluciji 194 (1948.) Generalne skupštine, te Rezolucijama 242 (1967.) i 338 (1973.) Vijeća za sigurnost UN-a. Njegov rukovodeći princip je bio “zemlja za mir” – Arapi su bili spremni da priznaju Izrael i žive s Izraelom u miru pod uslovom da će se povući na granice iscrtane 1967. godine. Tadašnji premijer Izraela, Ariel Sharon je odbio učiniti isto. Naime, on je započeo svoju karijeru 1948. godine kao komandant jedne od terorističkih jedinica koje su nasumično ciljale na Arape i tjerale preživjele na bijeg (Nakba). Njegova kolonijalna ideologija se sastojala od ambicije osvajanja čitavog prostora između Nila i Eufrata.

Kushner i Greenblatt su preuzeli principe princa Abdallaha, ali uočivši svakodnevnu krađu te teritorije od strane Izraela, razmatrali su ustupanje većeg područja, samo kako bi prestalo.

Danas, skoro jedna trećina jevrejsko-izraelskog stanovništva smatra da je njihova sudbina zapisana u rasizmu Talmuda. No, većina stanovništva koja je rođena u Izraelu nema nikakvu poveznicu sa snovima jučerašnjice. To su samo ljudi koji žele da žive u miru. Oni nisu odgovorni za zločine njihovih djedova, sem ako prihvatimo ideju kolektivne odgovornosti. Oni stoga mogu prihvatiti povlačenje do granica iz 1967. godine.

Međunarodno pravo osuđuje etničko čišćenje i obavezuje Izrael da prizna neoutudivo pravo žrtava i njihovih potomaka da se vrte na teritoriju sa koje su prognani. Ali palestinski Arapi su izgubili Izraelsko-arapski rat iz 1948. godine. Oni stoga mogu zahtijevati odštetu, ali ne mogu polagati pravo ili povratiti posjede koje su njihovi djedovi napustili, a potom izgubili. Ovu finalnu tačku je

implementirao princ Abdallah, ali ona još uvijek nije prihvaćena u javnom mijenju Arapa.

Stoviše, danas ima više palestinskih Arapa u Jordanu nego na Zapadnoj obali, pojasu Gaze i Istočnom Jerusalemu zajedno. Vraćajući se staroj britansko-arapskoj hipotezi, Kushner i Greenblatt predlažu da se sve četiri teritorije spoje u jednu državu. Novi Jordan bi ostao hašemitska kraljevina, pod upravom kralja Abdullaha II i palestinskog premijera. Kushner i Greenblatt su zamislili da bi pripajanjem nezavisne Zapadne Obale u jordansku kraljevinu prisilili predsjednika Mahmouda Abbasa (83 godine) da se povuče sa vlasti – jedan od razloga zbog kojeg je on izjavio da ih prezire, te do danas odbija da ih zvanično primi.

Sve do 1967. godine, Jordan je uključivao i Zapadnu obalu te Istočni Jerusalem – Trumpov tim želi da doda Gazu. Posljednja tačka je još u razradi. Druga hipoteza bi bila očuvati trenutnu situaciju u kojoj je Gaza autonomna pokrajina. U tom slučaju, ova teritorija bi bila pripojena Egiptu. Uspostavila bi se zona slobodne razmjene koja bi išla preko Sinaja, kako bi se omogućio njegov ekonomski razvoj. Zaljevske zemlje, predvođene Saudijskom Arabijom, finansirale bi rekonstrukciju sistema za prikupljanje otpadnih voda, centra za solarni napoj, te luke i aerodroma.

Tu se stvari počinju komplikovati. Pošto su potpisali zaseban mirovni sporazum sa Izraelom, Egipćani su zakomplicirali svoje odnose sa stanovnicima Gaze. Oni redovno učestvuju u teritorijalnoj opsadi. Prije nekoliko godina, egipćanski ministar vanjskih poslova, Ahmed Aboul Gheit (trenutni Generalni sekretar Arapske lige), zatvorio je granicu i civilima koji su htjeli da pobjegnu taj otvoreni zatvor zaprijetio je da će im “polomiti noge”.

Kada je riječ o starosjediocima Jordana, koji su potomci beduinskih plemena, oni predstavljaju samo 20% stanovništva u svojoj državi, koja se davi u okeanu palestinskih izbjeglica. Ako bi pripajanje bilo implementirano, oni ne bi činili više od 10% ukupnog stanovništva. Mogli bi pokušati da nametnu svoju kulturu naturaliziranjem sirijskih izbjeglica, koje su također potomci beduinskih plemena i kojima je već dat azil u Jordanu. Hašemitska monarhija prije svega postoji samo zbog osnivača njihove dinastije, Šerifa Husseina, koji je sanjao o arapkom jedinstvu (vidi: Veliki arapski ustanak iz 1915.). Ako Palestinci shvate pripajanje kao poraz, pobuna slična onoj iz 1970. godine (Crni septembar) bila bi neizbježna, a monarhija bi mogla biti zbačena.

Čitavo ovo natezanje koje se trenutno odvija je usmjereno ka procjenjivanju toga da li je ovaj projekat izvodljiv, te osiguravanju toga da druge sile u regionu ne odluče da ga sabotiraju.

Već sedamdeset godina Ujedinjene nacije su citirale zakone i osuđivale Izrael zbog njihovog nepridržavanja, no gotovo niko ne poduzima ništa u primjenjivanju istog. Danas, ne samo da je politički položaj Palestinaca znatno slabio, već su i njihovi svakodnevni životi postali nepodnošljivi.

Plan Bijele kuće je već pokrenuo gorke osude među liderima u regiji, kao i Zapadnim državama, koje još uvijek pronalaze korist u trenutnoj situaciji.